

[Hans Hansen (Rørby).]

nen er Byggeriets farligste Fjende, og sætter man en kraftig Stopper for her, er der maaske endnu Problemer tilbage at løse, men saa kan vi gøre os Haab om at løse dem paa en naturlig Maade og dermed paa en rigtig Maade.

Alfred Jensen: Det foreliggende Lovforslag kan vi give vor Tilslutning. Vi kan give vor Tilslutning til de beskæftigelsesmæssige Hensyn. Vi kan give vor Tilslutning til de Hensyn, der er taget for at fremskaffe Lejligheder til den mindrebedlede Del af Befolkningen. Vi anerkender det Initiativ, der her er taget for at komme Byggeriet til Hjælp ved en Finansiering, der letter Vilkaarene for Byggeriet. Den store Arbejdsløshed, ikke mindst i Byggefagene, nødvendiggør, at der gives Byggeriet et Skub fremad. Det er klart, at det vil blive modtaget med Glæde og Begejstring rundt omkring i Arbejderkredse, at den Slags Foranstaltninger iværksættes, og det vil naturligvis ogsaa betyde, at der ud over Bygningsindustriens Arbejdere vil komme betydeligt flere i Arbejde.

Desuden er vi tilfredse med, at de Foranstaltninger, der ifølge Lovforslaget skal træffes, vil komme Kommunerne, Boligforeningerne og Parcelbyggere til gode. Vi erkender, at naar Finansieringen iværksættes paa denne Maade, vil det ikke være muligt for private Byggespekulanter at høste Fordel af denne Lovgivning, men saa vil det i nogen Grad være muligt at komme Lejerne til Hjælp.

Vi haaber, at de Foranstaltninger, der her træffes, vil resultere i Iværksættelsen af et socialt Byggeri, og at de Udgifter, Lejerne vil komme til at bære, ikke bliver større, end at de svarer til deres Indtægter. Vi er nok klar over, at hvis et saadant socialt Byggeri virkelig skal iværksættes, vil en stor Part af Arbejderne ikke være i Stand til at afholde de nødvendige Udgifter til en saadan Husleje. Vi er klar over, at hvis dette Boligbyggeri skal have nogen Betydning i Retning af at hjælpe Boligstandarden opad for den mindrebedlede Befolkning, maa der ske en Forbedring af Befolkningens økonomiske Niveau, saa maa de Lønninger, der gennem Aarene reelt er sunket, mindst hæves op til Niveauet i 1931.

Vi forstaar godt, at det, der tilsigtes med Huslejenedsættelsen, vil betyde en Fordel for en hel Del Familier, men vi er ogsaa klar over, at det ikke vil strække til. Vi er ogsaa klar over, at det vil være

en tvivlsom Fordel for en hel Del Familier, for i det Øjeblik en børnerig Familie skal have en større Lejlighed, vil der nødvendigvis medfølge forøgede Udgifter. Det er derfor tvivlsomt, om de befolkningspolitiske Formaal, som menes at kunne ske Fyldest gennem denne Lov, vil blive virkeliggjort. For adskillige vil snarere det modsatte blive Tilfældet; Familier, der har Trang til en bedre Lejlighed, vil ikke være i Stand til at opfylde de økonomiske Forpligtelser, der medfølger. Med en større Lejlighed følger ganske naturligt større Udgifter, ikke alene til Møblement, men ogsaa til Opvarmning, og adskillige Kommuner har for visse Produkters Vedkommende, f. Eks. elektrisk Strøm, ført en Prispolitik, der giver forøgede Udgifter for en større Lejlighed. Saaledes har Aarhus gennem Aarene haft en Tarif, hvorefter der betales en Maksimalpris for elektrisk Strøm pr. Værelse, det vil sige, at naar man kommer ud over det maksimale Forbrug, faar man Strømmen til nedsat Pris. Men da det gælder pr. Værelse, vil den Familie, der sidder med en større Lejlighed, blive nødt til at betale sin elektriske Strøm med en Overpris i Forhold til den Familie, der sidder i en 2 Værelses Lejlighed. Ogsaa paa andre Omraader vil den større Lejlighed betyde forøgede Udgifter. Ikke mindst vil naturligvis Placeringen af disse Boliger have stor Indvirkning paa Familiens Udgifter. Som Regel iværksættes denne Slags Byggeri jo i Byens Udkanter, og det er klart, at de Prisforhøjelser, som vi ved altid finder Sted hos Købmanden og Urtekræmmeren i Byens Periferi, vil betyde, at Familien maa bruge flere Penge til sine Indkøb, end den vilde behøve i Byens Centrum. Der vil naturligvis ogsaa ved en saadan Periferibebyggelse blive paaført Lejeren større Udgift til Transport med Sporvogn og Bus. Alt dette vil bevirke, at de økonomiske Krav, der stilles til en Familie i en saadan større Lejlighed, vil blive af større Omfang, og Virkningen vil let kunne blive den modsatte af den, man tilsigter, saaledes at Børnene maaske nok vil faa mere Lys og Luft, men faar dette paa Bekostning af den Ernæring, som er mindst lige saa nødvendig for en sund Slægt. Vi har ellers ikke noget imod Tanken om Huslejetilskud, men vi mener, at hvis Loven skal faa nogen Betydning i befolkningspolitisk Henseende, maa enten Tilskuddet gøres større, eller ogsaa maa Befolkningens økonomiske Niveau hæves.

Vi har altsaa ikke noget at indvende